

Plan for samfunn og diakoni i Borg 2023-2026

Plan for samfunn og diakoni i Borg 2023-2026 er en konkretisering av satsing på samfunn og diakoni basert på de største utfordringene på dette området i Borg bispedømme. Planen er basert på FNs bærekraftsmål, plan for diakoni vedtatt av Kirkemøtet i 2007 med revisjon i oktober 2020, og strategiplan for Den norske kirke i Borg. Planen innebærer en satsing på strategiområdene Kirken i Samfunnet; 1.2, 2.2 og 3.2 i strategiplanen, samt innsatsområde 3.1 og 2.3. (Disse er markert med grønt i bildet av strategiplanen)

Planen er vedtatt av Borg bispedømmeråd og er forpliktende for sekretariat og proster. Planen kan være en støtte og inspirasjon i soknenes diakonale arbeid, og skape felles mål og retning i det diakonale arbeidet i Den norske kirke i Borg.

Planen har fire innsatsområder:

1. Kunnskapsutvikling

Kunnskapsutvikling er noe som kontinuerlig må ligge til grunn for det arbeidet kirken gjør. Samtidig ser vi at den viktigste rollen sekretariat kan ha innenfor dette er området, først og fremst handler om kunnskapsformidling. Folkehelse- og oppvekstprofilene er unike rapporter til hver enkelt kommune. Vi ser at det er til god hjelp for lokalmenighetene at sammendrag av ulike undersøkelser og faktainformasjon om deres kommune blir komprimert og tilrettelagt av sekretariatet. Det er viktig gjennom kunnskapsformidling å innhente kompetanse og kunnskap også utenfor kirken. Dette for å nå bredere ut og vise at vi ønsker å være en relevant kirke i dagens samfunn.

Resultatmål:

- ✓ Styrke samarbeid med organisasjoner og andre aktører i lokalsamfunnet (2.3.2)
- ✓ Kirken bidrar til nyskaping og innovasjon (3.2.5)

Tiltak:

- Videreformidling av kunnskap og fakta fra nasjonale undersøkelser/rapporter
- Trekke ut og tilrettelegge relevant geografisk/lokal informasjon til soknene
- Opprettholde og jobbe med å forbedre Borgs årsrapport for diakoni. Den gir god oversikt over hva som finnes av aktiviteter i lokalmenighetene i Borg. Dette gir oss også egne data tall som kan brukes i arbeidet med å synliggjøre kirken som en relevant samfunnsaktør.
- Lage medlemsundersøkelse for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Bruke visitasene til kunnskapsformidling om samfunn og diakoni.
- Fortsette å bruke biskopens fagdager for kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling.
- Fortsette å gi støtte og hjelp med kunnskapsgrunnlag for lokalmenighetene i møte med kommunen.
- Oppfordre og veilede til å bruke "Kirka vår". Et verktøy som gir de ansatte i lokalmenighetene raskere og enklere tilgang på tall og analyser lokalt, samt helhetlig plan og oversikt over hver enkelt menighet.
- Løfte fram og oppfordre til bruk av ressursbanken, webinarer og e-læringskurs publisert av Kirkerådet. Fange opp behov for annen kunnskap og sørge for at den blir tilgjengelig.

2. Ungdomsdiakoni

Overordnet strategisk mål for satsningen:

Motvirke utenforskap for unge og utforske nye måter å være kirke for ungdom på (3.2).

Endringer i ungdoms psykiske helse og kirkens evne til å nå ungdommer har skapt behov for innovasjon i hvordan kirken kan bidra til å bedre ungdoms psykiske helse. Tilbakevendende er at kirken må møte de unge der de er, på skolen, helsestasjon for ungdom, kjøpesenter, ungdomsklubben, festivaler etc. Kunnskap om hva som finnes av ungdomsdiakonale tiltak i Borg, om ungdomskultur generelt og hva ungdom er opptatt av og ønsker, danner grunnlaget for samtale og prosess for hvordan vi som kirke kan bidra og møte disse behovene. Satsingen vil derfor kunne se ulik ut fra sted til sted ut ifra lokale behov og ressurser.

Resultatmål:

- ✓ Flere sokn med diakonal satsning for unge (2.2.1)
- ✓ Kirken bidrar til å styrke psykisk helse blant ungdom (2.2.4)
- ✓ Kirken bidrar til å redusere ensomhet blant ungdom (2.2.5)
- ✓ Kirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap for ungdom (3.1.3)

Tiltak:

- Opprette nettverk for de som jobber direkte mot ungdom, for kunnskapsformidling, erfaringsdeling og inspirasjon.
- Gjennomføre flere tverrfaglige prostisamlinger og oppfølging av disse, oppfordre til å danne egne grupper lokalt som skal jobbe med tverrfaglig ungdomsdiakonisasning.
- Videreutvikle samtalekompetanse hos ansatte i arbeidet med ungdom og formalisere samarbeid med kommuner og fylkeskommuner.
  - Oppfordre til samarbeid med kommunens SLT-team (samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak for barn og unge)
  - Se til ulike anvendelige ressurser og samtaleverktøy til bruk for å styrke de unges identitet og psykiske helse i et forebyggende perspektiv.
  - Formidle kunnskap om hvilke arenaer ungdom er på og oppfordre til at kirken søker inn som medhjelper, bidragsyter og en faglig god ressurs.
- Ferdigstille forslag til enkel mal for å formalisere samarbeidsavtaler mellom menighet og andre samarbeidspartnere.
- Utvikle ungdomsdiakonalt fokus i konfirmasjonstilbudet

3. Sorgarbeid

Undersøkelser (SSB; livskvalitetsundersøkelse, ungdomsundersøkelser) viser at antall mennesker i dagens samfunn som opplever ensomhet og utenforskap øker og at mange uttrykker et behov for å ha noen å snakke med. Dette behovet vises også i økningen av antall sorgsamtaler og sorggrupper. Kirkens tilbud er derfor svært relevant og verdifullt for mennesker og samfunn. Samtidig ser vi at det er stor forskjell på antall rapporterte sorggrupper og sjelesorgsamtaler i de ulike prostiene. Noe som viser at vi ikke bare må jobbe med å opprettholde kirkens samtale- og sorgtilbud, men også å øke det. Vi må sørge for at vi når bredere ut til befolkningen med kirkens sorgtilbud.

Resultatmål:

- ✓ Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom (1.2.1)
- ✓ Kirken bidrar til å styrke psykisk helse (2.2.4)
- ✓ Kirken styrker sin rolle som sivilsamfunnsaktør (3.2.3)

Tiltak:

- Opprettholde og videreføre arbeidet med allehelgensmarkeringen
- Sorggrupper for unge
  - I samarbeid med andre aktører og søke arenaer hvor ungdom er
  - Arbeidet sees i sammenheng med Ungdomsdiakonisationsningen
- Bistå menighetene og oppfordre til samarbeid med kommunen og andre aktører
  - Formidle kunnskapsgrunnlag for møte med ulike instanser og bistå med kontakt
- Bistå menighetene i arbeidet med deres lokale hjemmesider for god informasjon og synlig tilbud for sorgstøtte
- Utvikle gode beredskapsplaner som gjør at kirken er raskt på plass i kriser hvor det er behov for kirkens tilstedeværelse, ikke bare i øyeblikket, men også for videre oppfølging.
  - Åpne kirken når kriser og ulykker inntreffer
- Arbeide proaktivt inn mot kommunens kriseteam gjennom prostene
- Jobbe fram en sjekklister og veileder for bedre struktur rundt åpen kirke og mer synlighet når kirken er åpen.
- Sjelesorg
  - Drop-in samtaler der det er ledig prestekapasitet (domkirken)
  - Videreføre samarbeidet med Kirkens SOS

4. Lokal rettferdighet

En av de fire hovedsøylene innenfor diakonien er *kampen for rettferdighet*. Diakoni handler ikke bare om å hjelpe. Det handler også om kampen for et samfunn der alle behandler hverandre som reelt likeverdige. Diakoni handler om å myndiggjøre og utruste mennesker til å stå opp for egne og andres rettigheter og til å delta i å bygge inkluderende og demokratiske samfunn. Lokal rettferdighet legger til grunn en forståelse av menneskerettighetene som kirkelig og diakonalt forpliktende, i samsvar med tanken om den allmenne åpenbaring og gudbilledligheten hos alle mennesker og som et uttrykk for nestekjærlighet. Rettferdighetsperspektivet holdes derfor ikke adskilt fra definisjonen av diakoni som nestekjærlighet. Det samme gjelder inkluderende fellesskap. I Borg bispedømmes innsatsområde Lokal rettferdighet inngår dette aspektet, begrunnet i en forståelse av utenforskap og ikke-inkluderende fellesskap som urett.

På Kirkemøtet 2023 ble Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken drøftet og vedtatt (KM 7.2/23). Noe av denne dekker området lokal rettferdighet. Arbeidet med universell utforming vil følges opp som egen sak. Universell utforming og lokal rettferdighet er også ledd i det interne Ligestillings-, Inkluderings- og Mangfolds-arbeidet (LIM).

Resultatmål:

- ✓ Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom (1.2.1)
- ✓ Kirken bidrar til fred og rettferdighet i verden (2.2.6)
- ✓ Styrker samarbeid med organisasjoner og andre aktører i lokalsamfunnet (2.3.2)
- ✓ Kirken tilbyr ulike møteplasser og arenaer (3.1.3)

Tiltak:

- Oppfordre til fortsatt og økt deltakelse under Pride
- Oppfordre til å øke antall regnbuemesser
- Oppfordre til å øke antall gudstjenester på samenes nasjonaldag 6. februar
- Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenesten
- Oppfordre til deltakelse på Stolthetsparaden for funksjonshindrede og å stille opp på andre arrangement og lokale markeringer på samme måte som under Pride
- Arbeide for likestilling for mennesker med nedsatt funksjonsevne gjennom inkluderende menighet
- Jobbe videre med nettverk og fagsamlinger knyttet til inkludering og likestilling.
- Arbeide for å få etablert flere frivillige ressursgrupper for å fremme lokal rettferdighet
- Opprette og opprettholde gratis tilbud, spesielt for barn og unge, og jobbe med å gjøre det kjent i lokalmiljøene.
  - Få oversikt over levekår i sognet og utfra denne kunnskapen bidra til å utjevne forskjeller i samfunnet
  - Oppfordre til matutdeling i samarbeid med andre lokale organisasjoner

Mer himmel på jord

Strategiske mål for Den norske kirke i Borg
I perioden 2022-2029 vil vi at:

1. Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.
2. Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne- og ungdomsaktiviteter.
3. Flere deltar i og opplever gudstjenester, kirkelige handlinger og kirkelige møteplasser som inkluderende og trosstyrkende fellesskap.

Den norske kirkes strategi for 2022-2029	Kirken åpner rom for tro	Kirken er der livet leves	Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	Stryker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	Skaper mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjennom frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

DEN NORSKE KIRKE

Borg biskop og bispedømmeråd